

Kombinace klasifikátorů jako cesta pro zvýšení přesnosti

Rozhodování z více hledisek

- ❖ V běžném životě se často snažíme získat názor více expertů, než přijmeme závažné rozhodnutí:
  - ◆ Před operací se radíme s více lékaři
  - ◆ Před koupí nového vozu si přečteme recenze na několik různých produktů téže třídy
  - ◆ Při hledání místa nás zajímají reference na budoucího zaměstnavatele
- ❖ Proč nepoužít stejnou strategii i při automatizaci rozhodování?
- ❖ Tento přístup má ve strojovém učení mnoho různých jmen:
  - ◆ Multiple classifier systems,
  - ◆ committee of classifiers,
  - ◆ mixture of experts,
  - ◆ ensemble based systems

Klasifikátor jako kombinace více klasifikátorů

Kombinace klasifikátorů (konzilium) si v řadě aplikací vede velmi úspěšně ve srovnání s jednodruhovými systémy

❖ Otázky spojené s návrhem kombinovaných klasifikátorů:

(i) jak volit individuální základní (*base*) klasifikátory ?

(ii) jak kombinovat jejich výsledky?

❖ Příklady současných postupů

◆ **Bagging, boosting, AdaBoost**, postupná (stacked) generalizace a hierarchická směs expertů

◆ Běžně používaná **pravidla pro kombinaci výsledků**

◆ Algebraická kombinace, hlasování, *behavior knowledge space* & rozhodovací vzory (*decision templates*)

Proč kombinovat klasifikátory?

❖ Statistické důvody

- ◆ Množina různých klasifikátorů s podobným výkonem při trénování může mít rozdílné generalizační schopnosti
- ◆ Kombinací výsledků více klasifikátorů zmenšujeme riziko toho, že si zvolíme opravdu špatné řešení

❖ Rozsáhlé objemy dat

- ◆ Jeden SW systém nemusí pojmout všechna zpracovávaná data. Pak je vhodné použít současně více klasifikátorů na různé výběry z dat a jejich výsledky kombinovat.

❖ Malé objemy dat

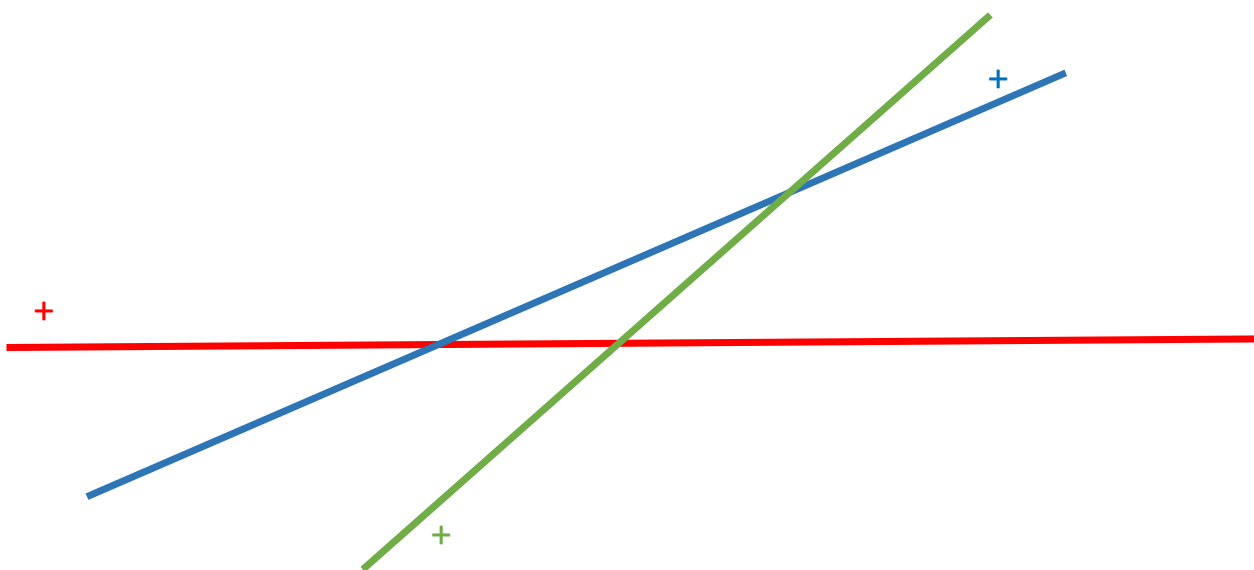
- ◆ Kombinace je výhodná i v tomto případě: resampling techniques

❖ Nejednotný formát dat – viz [data fusion](#)

Proč kombinovat klasifikátory?

Rozděluj a panuj!

- ◆ Rozděl data do menších lépe popsatelných skupin.
- ◆ Nechej každý klasifikátor zvládnout jen jednu z těchto skupin
- ◆ Navrhni způsob kombinace navržených rozhodnutí

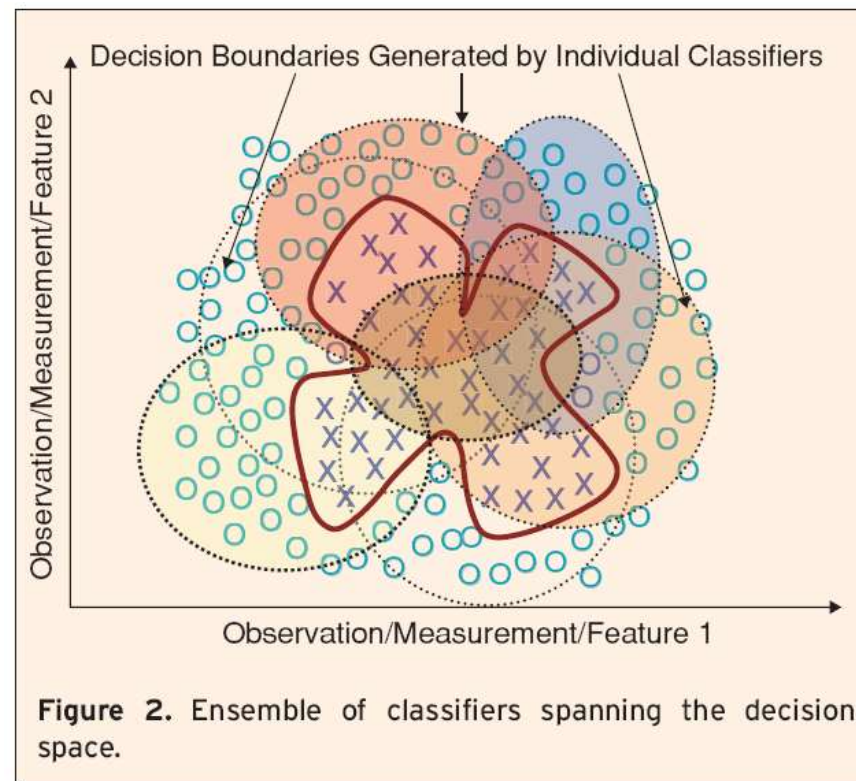
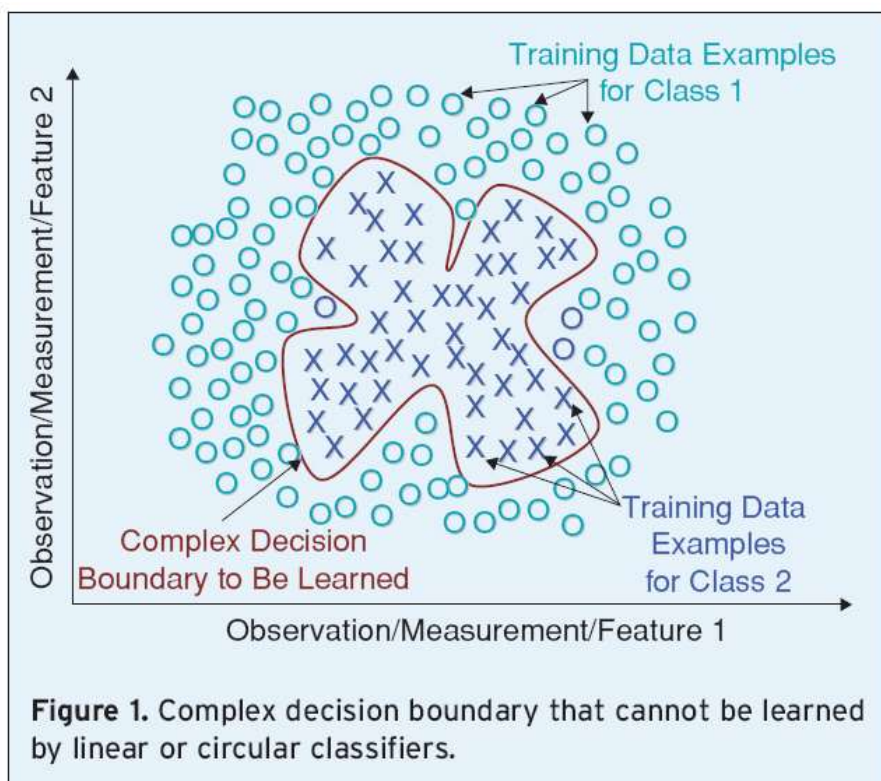

Jak bude vypadat hranice mezi objekty + a -, pokud je výsledná klasifikace dána hlasováním mezi 3 lineárními klasifikátory?

Výhody kombinací klasifikátorů

Přístup „*rozděluj a panuj*“:

Trénovací data jsou rozdělena na podmnožiny, ve kterých se daří dosáhnout rozumné přesnosti klasifikace jednodušším algoritmem (zde „kruhová hranice“). Výsledek je dán kombinací!

Kdy ještě kombinovat klasifikátory?

❖ Sdružování dat (data fusion)

- ◆ Máme-li několik souborů dat z více zdrojů, v nichž jsou použity **různé typy atributů** zcela odlišného charakteru (heterogeneous features), může být naučení jediného klasifikátoru velmi obtížné (např. pro pacienta máme MRI data, EEG záznam, krevní testy,..)
- ◆ Problém s **chybějícími údaji!**
- ◆ Řada aplikací úspěšně využívá kombinací klasifikátorů pro rozhodování nad různorodými daty - data fusion applications

Výlet do historie

- ❖ První návrh postupu využívajícího kombinaci klasifikátorů: Dasarathy and Sheela (1979)
- ❖ Schapire (1990) dokázal, že velmi dobrý (*strong*) klasifikátor může vzniknout kombinací více průměrných (*weak*) klasifikátorů pomocí „boosting“ (předchůdce algoritmu AdaBoost)
- ❖ **2 přístupy ke kombinování:**
  - ◆ **Výběr klasifikátoru** Každý klasifikátor je natrénován tak, aby se stal expertem v nějaké části **definičního oboru** uvažovaných příkladů; 1 či více lokálních expertů může být vyzváno, aby navrhli řešení (rozhodnutí) pro „svou část“. **Jak vybírat** vhodné části def.oboru?
  - ◆ **Fúze klasifikátorů** (*classifier fusion*). Všechny klasifikátory jsou **trénovány nad celým definičním oborem**; fúze pak znamená sdružení jednotlivých slabších klasifikátorů tak, aby vznikl jeden výrazně lepší.
  - ◆ **Jak získat různorodé klasifikátory?**
- ❖ **Jak kombinovat výsledky?**

Různorodost použitých klasifikátorů

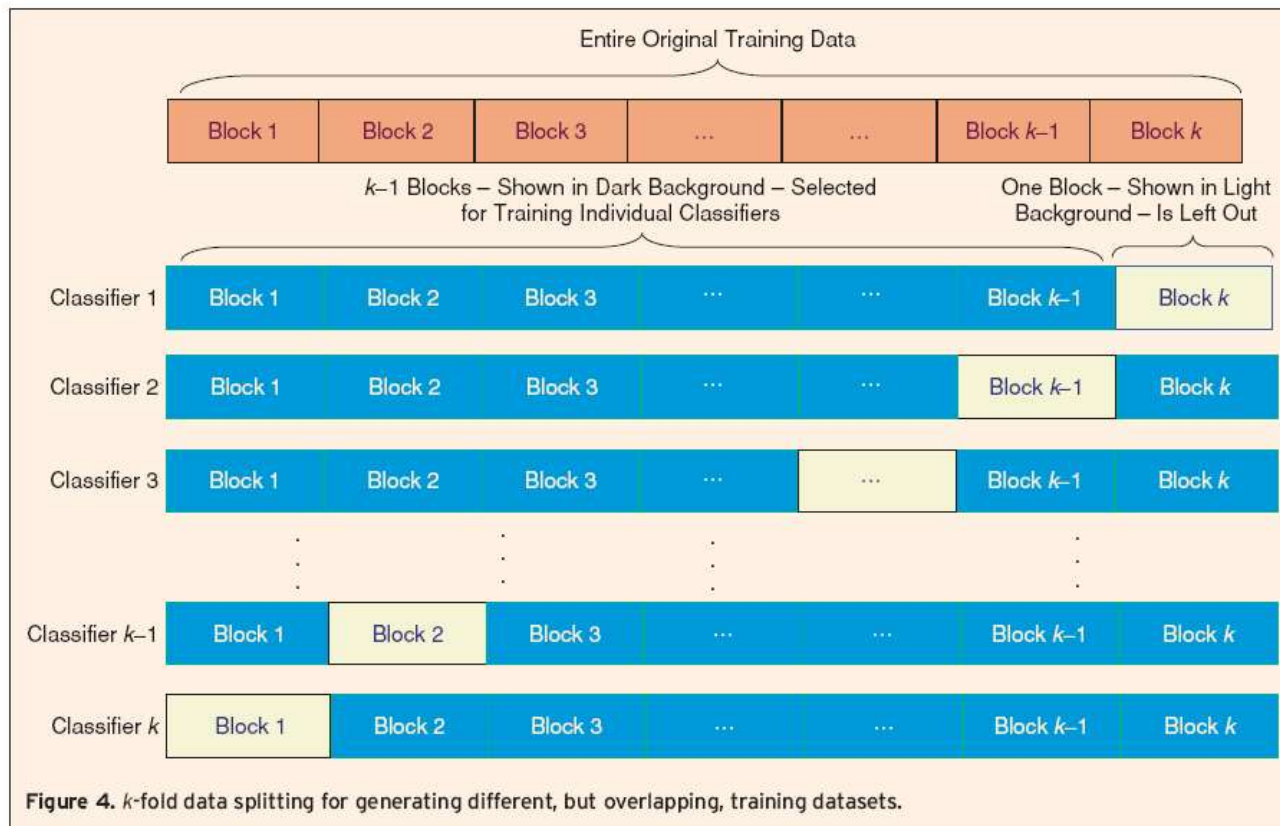
- ❖ **Cíl:** vytvořte mnoho klasifikátorů vhodných pro kombinování. **Intuice:** Pokud každý klasifikátor dělá poněkud jiný typ chyb, pak jejich kombinace může být výhodná!
- ❖ Potřebujeme tedy klasifikátory takové, že
  - ◆ dávají relativně dobré výsledky,
  - ◆ mají vzájemně dost různé rozhodovací hranice (*dec. boundaries*)

Taková množina klasifikátorů se nazývá různorodá (*diverse*)

❖ Jak zajistit vznik různorodé množiny klasifikátorů?

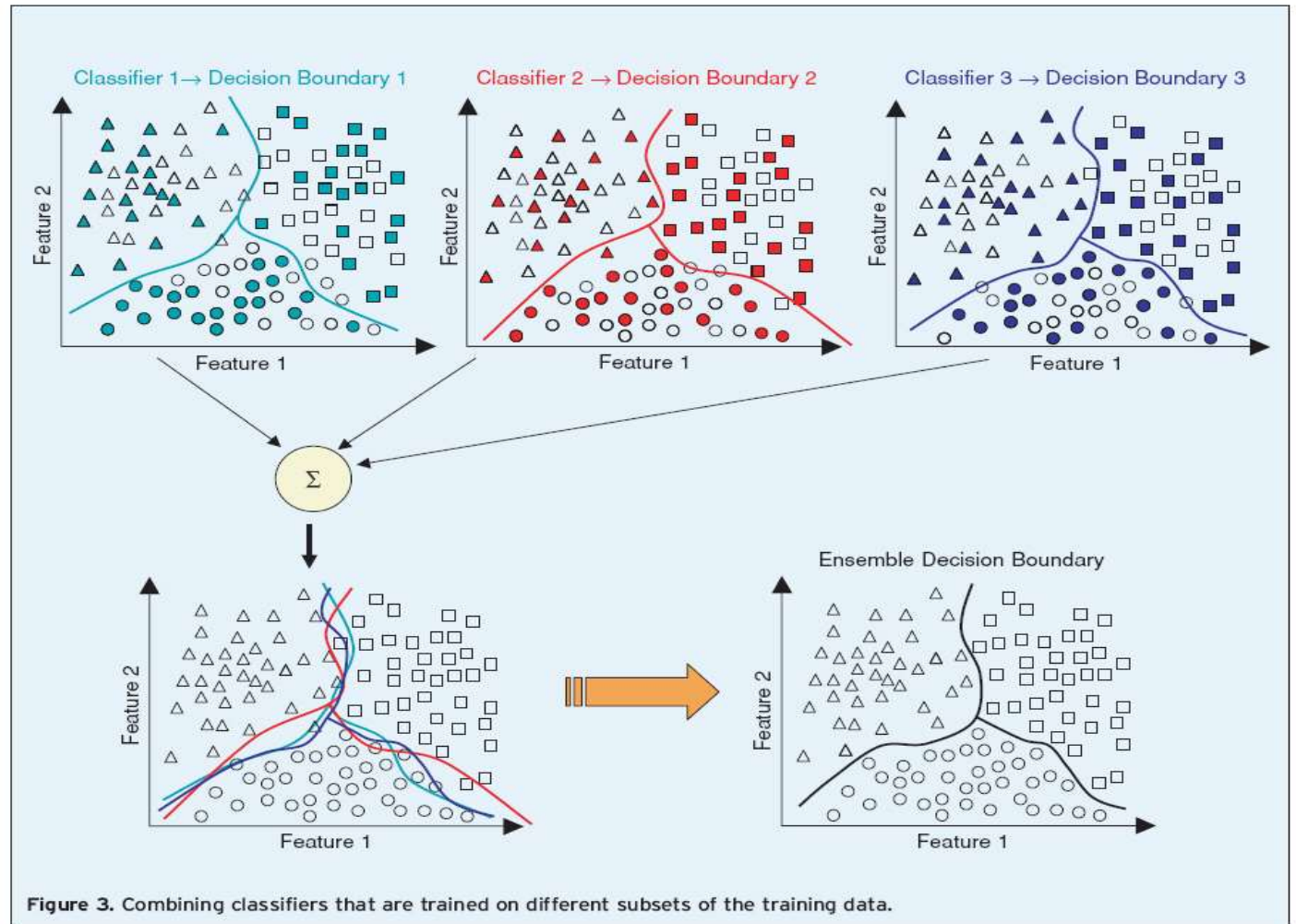
- ◆ Individuální klasifikátory jsou trénovány nad různými trénovacími množinami dat
- ◆ Jak získat vhodné různé trénovací množiny?
  - ❖ **k-násobné dělení** (*jackknife*): k stejně velkých disjunktních bloků; každý klasifikátor je trénován na skupině dat vzniklé z původních vynecháním jednoho bloku
  - ❖ **Vzorkovací** (*resampling*) techniky: bootstrapping nebo bagging – trénovací podskupiny jsou vybírány náhodně (s navracením) z výchozí dat

Vzorkování bez navracení - k-násobné dělení (jackknife)

Vzorkování s navracením

3 náhodně vybrané & překrývající se trénovací skupiny jsou použity pro vznik 3 klasifikátorů, jejichž rozhodnutí se pak kombinuje v jediném, které je přesnější než každé z nich samostatně!

Další možnosti, jak dosáhnout různorodosti

- ❖ Kombinace rozhodnutí **různých typů klasifikátorů** (např. vícevrstvý perceptron - MLP, rozhodovací strom, neuronová síť NN, SVM)
- ❖ **Tentýž typ klasifikátoru použitý s různými výchozími hodnotami parametrů**
  - ◆ U MLP nebo NN je rozdíl dán výchozími vahami různých hran, volbou architektury, atd.
  - ◆ U rozhodovacích stromů můžeme měnit volbu diskretizace atributů, kritérium větvení, způsob prořezávání stromu, maximální hloubku stromu ...
  - ◆ Změny výchozích parametrů ovlivňují (ne)stabilitu výsledného klasifikátoru (lokální minimum)
- ❖ Různorodosti lze dosáhnout i tím, že pro učení nepoužijeme popis objektu všemi atributy, ale jen jejich náhodně vybranou částí: **metoda náhodného podprostoru** (*random subspace*)

Bagging

Jedna z nejstarších metod pro tvorbu souboru klasifikátorů

- ❖ Velmi intuitivní metoda jednoduchá na implementaci, s překvapivě dobrými výsledky:
  - ◆ Velké množství (řekněme 200) trénovacích podmnožin je náhodně vybráno – s náhradou – z výchozích trénovacích dat
  - ◆ Každá z těchto trénovacích podmnožin je použita pro vygenerování klasifikátoru (tentýž typ pro všechny podmnožiny)
  - ◆ Výsledné jednotlivé klasifikátory se kombinují hlasováním
- ❖ Bagging je zvláště atraktivní pro malé soubory trénovacích dat, protože relativně velká část dat se dostane do každé trénovací podmnožiny

Pseudokód pro bagging

Vstup: $E := \emptyset$

Správně klasifik. trénovací data S zařazená do tříd z množiny $\Omega = \{\omega_1, \dots, \omega_C\}$.

Alg. stroj. učení **ASU**. Celé číslo T rovné počtu iterací a F díl pro bootstrap. *

Dělej $t = 1, \dots, T$

- Vytvoř pomocí bootstrapping repliku S_t trén. dat S odpovídající dílu F
- Aplikací **ASU** na S_t vytvoř hypotézu (klasifikátor) h_t
- Přidej klasifikátor h_t do vytvářeného souboru klasifikátorů) E

Použití souboru E pro hlasování o zařazení neklasifikované instance x :

- Necht' $v_{t,j} = 1$ právě tehdy, když hypotéza h_t zařadí x do třídy j (jinak je 0)
- Vypočti celkový počet hlasů $V_j = \sum_{t=1..T} v_{t,j}$ pro jednotlivé třídy $j = 1, \dots, C$
- Zařad' x do třídy, jejíž počet hlasů je nejvyšší

* F určuje, kolik prvků budeme brát z původní množiny mohutnosti N v $\mathbb{R}$:
při metodě **bootstrapping** vybíráme $N * F / 100$ prvků s navrácením.

Variace na téma „bagging“

Náhodný les vzniká kombinací klasifikátorů ve tvaru rozhodovacích stromů s odlišnou volbou trénovacích parametrů

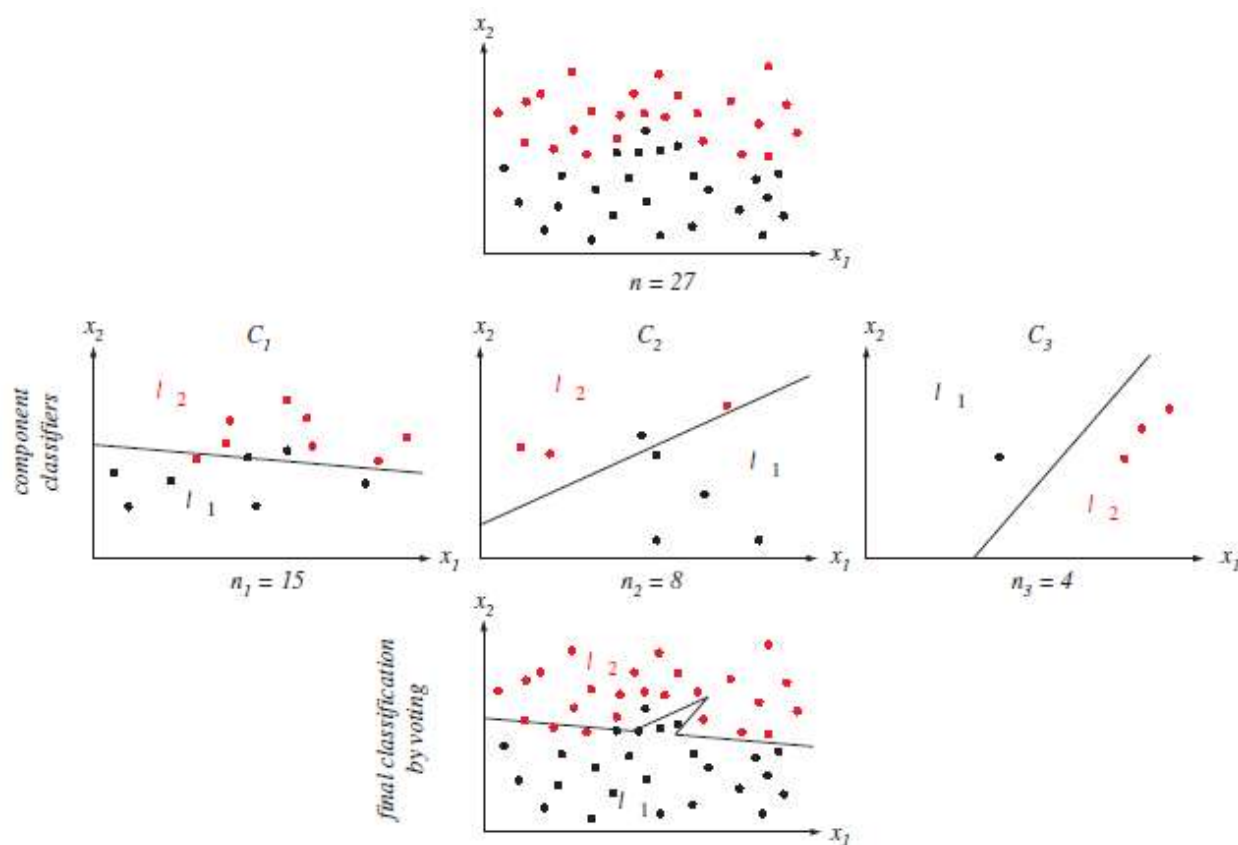
- ◆ Tyto parametry mohou odpovídat změně trénovacích dat jako je tomu u bagging (*bootstrapped replicas of the training data*),
- ◆ Nebo také mohou být důsledkem volby jiné podmnožiny sledovaných atributů jako v případě metod s náhodným podprostorem (*random subspace methods*)
- ◆ ...

Boosting

- ❖ Snaží se vylepšit výkon slabého klasifikátoru (*weak learner*) a tak udělat z něj udělat silný (*strong*) klasifikátor
- ❖ **Boosting** se opírá o soubor klasifikátorů, které vznikají **cíleným vzorkováním dat** a jsou kombinovány pomocí hlasování
  - ◆ Postupné **vzorkování je strategicky zaměřováno** tak, aby každý nový vzorek obsahoval nejpotřebnější data pro další rozhodování
- ❖ Boosting vytváří **3 slabé** (dobré, ale ne skvělé) **klasifikátory**:
  1. První klasifikátor **C1** je natrénován na náhodně vybrané podmnožině **T1** výchozích trénovacích dat
  2. Trénovací množina **T2** pro tvorbu druhého klasifikátoru **C2** je vybrána jako **nejinformativnější množina** vzhledem k výsledkům klasifikátoru **C1**: polovinu dat v **T2** klasifikuje **C1** správně, druhou polovinu tvoří ty příklady, na kterých **C1** dělá chybu
  3. Třetí klasifikátor **C3** je natrénován na těch instancích trénovacích dat, na kterých se klasifikace **C1** & **C2** liší

Boosting

- ❖ Uvažujme případ, kdy **ASU** (alg.stroj.učení) hledá **lineární hranici** postupem minimalizace čtverců odchylek (metoda nejmenších čtverců)
- ❖ Hlasující trojice má vždy lepší klasifikační přesnost než každý z klasifikátorů samostatně

AdaBoost

- ❖ **AdaBoost** (1997) zobecňuje boosting. **AdaBoost.M1** pracuje dokonca s problémami, kde sa vyskytuje viac tried
- ❖ AdaBoost generuje množinu hypotéz (klasifikátorů), ktoré kombinuje **váženým hlasovaním** o zařazení do tříd tak, jak je navrhuje jednotlivé klasifikátory
- ❖ Hypotézy vznikají natrénováním slabších klasifikátorů nad **vzorky dat, které iterativně mění distribuci trénovacích dat** tak, že postupně **zvýhodňují dosud špatně klasifikované instance**: Tedy postupně vznikající klasifikátory jsou trénovány na stále obtížnější klasifikovatelných instancích dat

Pseudokod pro AdaBoost. *Algoritmus M1*

Vstupy: Množina N příkladů $S = \{x_i, y_i\}_{i \leq N}$ klas. do c tříd $y_i \in \Omega = \{\omega_1, \dots, \omega_c\}$

Slabý algoritmus strojového učení **ASU**

Parametr T specifikující maximální plánovaný počet iterací

Iniciace: Distribuce $D_1(i) = 1/N$ pro $i=1, \dots, N$

Pracovní cyklus pro $t=1, \dots, T$:

1. Vyber z S trénovací množinu S_t podle distribuce D_t

2. Použij algoritmus **ASU** na S_t a vytvoř tak hypotézu (klasifikátor) h_t

3. Odhadni pravděpodobnost chyby ϵ_t hypotézy h_t na množině S z počtu a závažnosti chyb, kterých se h_t dopustí: $\epsilon_t = \sum_{\{i \leq N \ \& \ h_t(x_i) \neq y_i\}} D_t(i)$

4. Pokud $\epsilon_t > 1/2$ pak KONEC CYKLU

jinak polož $\beta_t = \epsilon_t / (1 - \epsilon_t)$ a definuj novou distribuci $D_{t+1}(i) = F_{t+1}(i) / Z_{t+1}$ snižující váhu správně klasifikovaných příkladů takto:

Definice pomocných funkcí $F_{t+1}(i) : \text{IF } h_t(x_i) = y_i \text{ THEN } F_{t+1}(i) = \beta_t \text{ ELSE } F_{t+1}(i) = 1$

$$Z_{t+1} = \sum_{i=1}^N F_{t+1}(i)$$

Závěrečné rozhodnutí – vážené hlasování pro neklasifikovanou instanci x :

i. Získej pro instanci x a pro každou ze tříd ω_k celkový počet hlasů $V_k(x)$, které jim celkem přiřadí všechny klasifikátory vytvořené během celého pracovního cyklu vážený jejich „kvalitou“

$$V_k(x) = \sum_{\{i \leq t \ \& \ h_t(x) = \omega_k\}} \log(1/\beta_t)$$

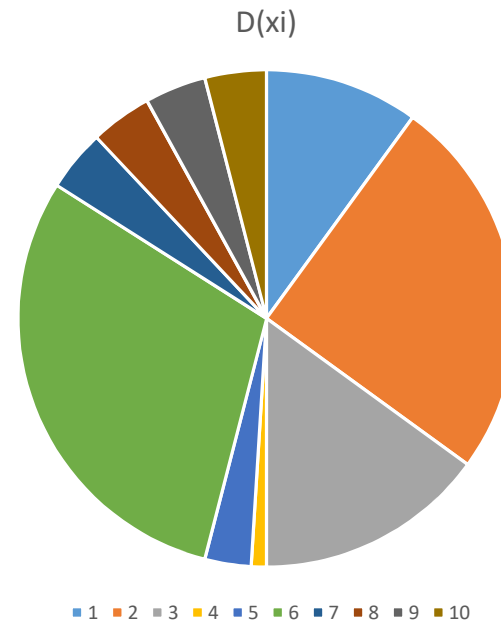
ii. Instanci x přiřaď třídu s nejvyšší vahou!

Výběr podle distribuční funkce: princip ruletového kola

Každému prvku x_i výchozí množiny je přidělena **vlastní kruhová výseč** o ploše úměrné hodnotě distribuční funkce pro tento prvek $D(x_i)$. Výsledek je podobný koláčovému grafu, viz obr. Dole.

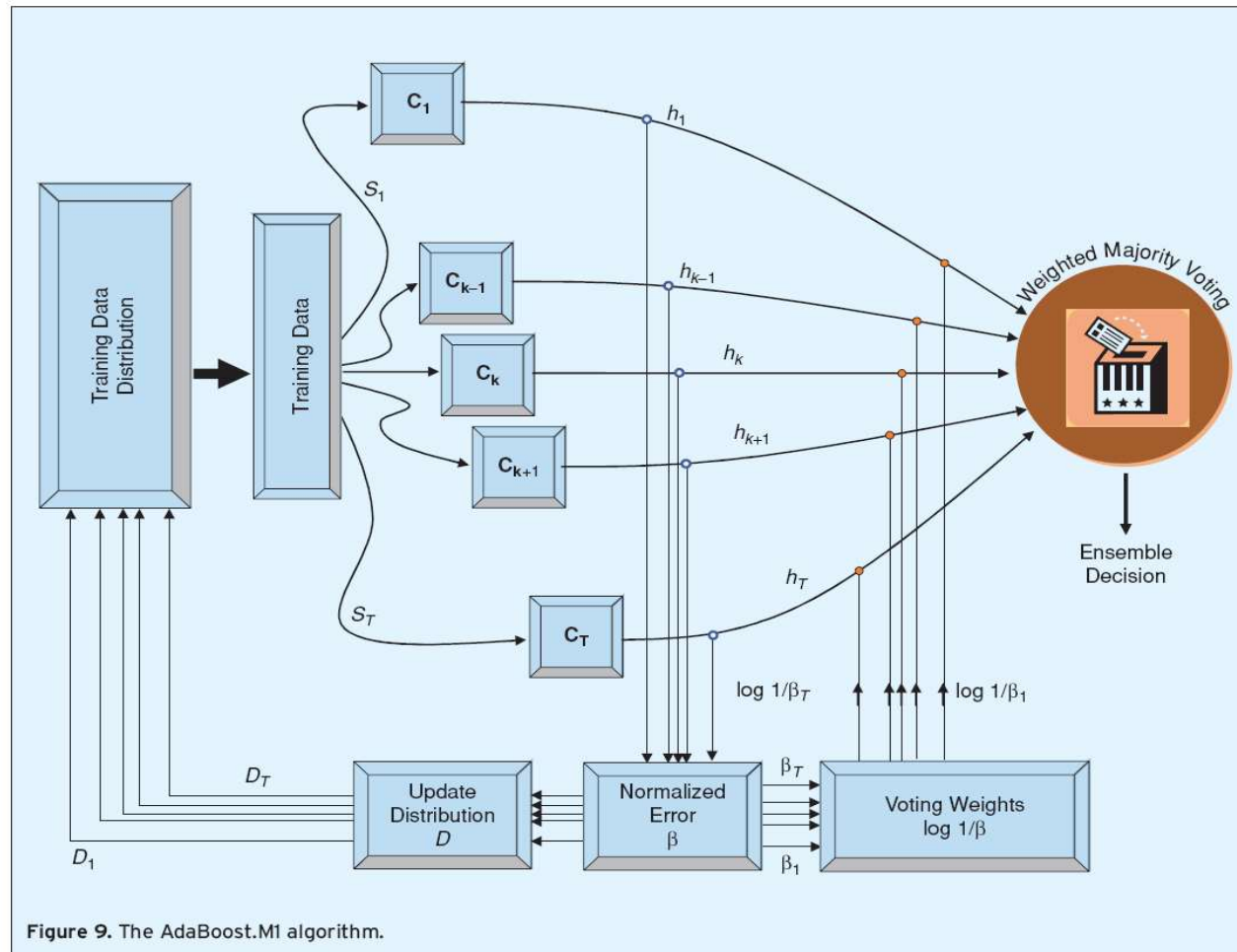
Kolo se roztáčí N krát a při každém zastavení vybere 1 prvek (jedná se o výběr s navracením) – větší pravděpodobnost výběru mají prvky s vyšší hodnotou distribuční funkce.

i	$D(x_i)$
1	0,1
2	0,25
3	0,15
4	0,01
5	0,03
6	0,3
7	0,04
8	0,04
9	0,04
10	0,04
suma	1

Vzorkování s navracením

AdaBoost algoritmus **pracuje sériově**: klasifikátor (C_{K-1}) vzniká dřív než klasifikátor C_K

AdaBoost a jeho výkonnost

- ◆ AdaBoost se slabým klasifikátorem vede s rostoucím počtem kroků k_{max} k exponenciálnímu poklesu velikosti chyby výsledného klasifikátoru.
- ◆ Naopak chyba samostatných postupně vytvářených klasifikátorů roste (šedá čára), neboť tyto klasifikátory musí řešit stále těžší úlohy. Přesto, **dokud chyba jednotlivých postupně vytvářených klasifikátorů je menší než 0.5**, dosahuje jejich **kombinace na trénovacích datech stále menší chyby** (černá čára)!
- ◆ Vývoj **chyby pozorovaný na testovacích datech** má velmi často podobný trend jako na datech trénovacích (červená čára).

AdaBoost: empirická pozorování

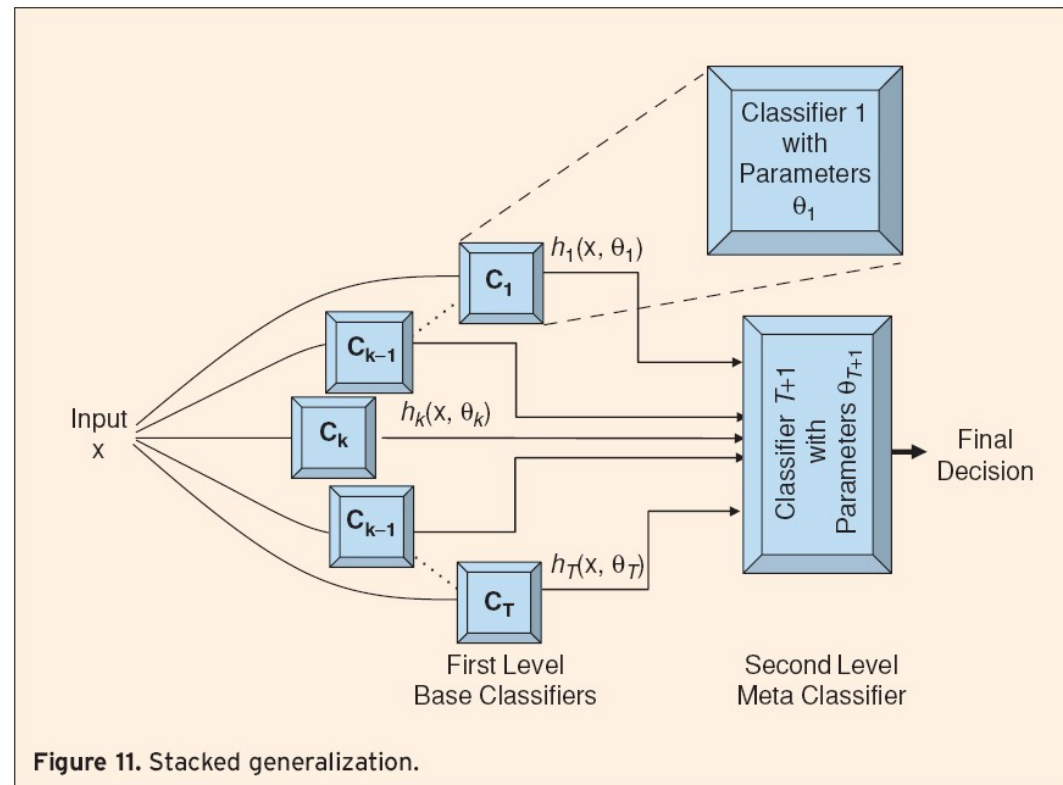
- ❖ Ve většině praktických příkladů, chyba klasifikace prostřednictvím souboru klasifikátorů rychle klesá už během prvních několika iterací a konverguje k nějaké setrvalé rozumné hodnotě (ideálně k 0)
- ❖ **Empirické pozorování:** metoda AdaBoost nevede k „přeučení“ (*overfitting*); pokus o vysvětlení nabízí *margin theory*

Hierarchické zobecňování (*stacked generalization*)

se snaží rozpoznat spolehlivost jednotlivých vytvořených klasifikátorů (modelů) tak, že konstruuje meta-klasifikátor: Na **1.úrovni** je vytvořen soubor klasifikátorů, jejichž vektor klasifikací (doplňený správnou klas.) tvoří trénovací data pro **2.úroveň**: návrh meta-klasifikátoru, který z výsledků klasifikací souborem klasifikátorů navrhuje výslednou klasifikaci

- Klasifikátory $C_1, \dots, C_T$ jsou natrénovány s využitím různých parametrů θ_1 až θ_T a tak vzniknou hypotézy (klasifikátory) h_1 až h_T
- Výstupy těchto klasifikátorů doplněné o správnou klasifikaci představují trénovací data pro vznik meta-klasifikátoru C_{T+1}

Vzorkování s navracením

- ❖ Soubory klasifikátorů jsou prakticky velmi užitečné
- ❖ Pro úspěch je důležité zajistit rozdílnost použitých klasifikátorů
- ❖ Techniky pro vytvoření souboru: bagging, AdaBoost, směs expertů, podmínky atributů, ...
- ❖ Strategie pro kombinování výsledků klasifikátorů: algebraické postupy, hlasování, rozhodovací vzory.
- ❖ **Žádná technika ani strategie však není vždy zaručeně nejlepší !**

Další informace:

Polikar R., "Ensemble Learning," Scholarpedia, 2008.

Berka P.: *Dobývání znalostí z databází*, Academia 2003

Rolach Lior: Ensemble-based classifiers, *AI Review*, Vol.33 (2010), pp.1-39
(<http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10462-009-9124-7>)